

5. Něco více o kurzech DOV zaměstnaných osob

a) Účast na kurzech DOV

Jak již bylo zmíněno v předchozím oddíle 4., poskytovalo kurzy DOV svým zaměstnaným osobám v průměru cca 61% podniků z jejich celkového počtu zahrnujícího všechny šetřené podniky (viz tab.č.4). Současně je nutné znovu zdůraznit, že z hlediska průměrných hodnot platí vztah, že čím je vyšší velikostní skupina podniků, tím je vyšší % podniků poskytujících kurzy DOV z jejich celkového počtu (pohybuje se v intervalu od cca 60% v nejnižší skupině 10-19 zaměstnaných osob do 100% v posledních dvou nejvyšších skupinách 500-999 a 1 000 a více zaměstnaných osob). Ve třech nejnižších skupinách byla nejvyšší účast na kurzech DOV zaznamenána v odvětvích finančního zprostředkování (vč.navazujících pomocných činností), výroby dopravních prostředků a zařízení, výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody a velkoobchodu vč. zprostředkování, zatímco nejnižší účast vykázaly podniky v odvětví výroby textilií a výroby usní (viz tab.č.2a,2b a 3).

Vzeme-li na druhou stranu do úvahy účast na kurzech DOV nikoliv z pohledu počtu podniků, ale z pohledu počtu osob (viz tab.č.2a,2b), byl %-ní poměr velmi podobný (podíl počtu účastníků kurzů DOV na celkovém počtu zaměstnaných osob činil v průměru 58,4%, v tom muži 62,9% a ženy 51,6%). Rovněž zajímavé je hledisko podílu účastníků kurzů DOV na počtu zaměstnaných osob podniků poskytujících kurzy DOV, který byl vykázán v průměrné úrovni 67,2% (v tom muži 71,7% a ženy 60,2%).

Pokud se podíváme na účast zaměstnaných osob na kurzech DOV podle pohlaví (viz tab.č.2a,2b a graf č.5), vyzněl tento poměr výrazně ve prospěch mužů – 64,6% z celkového počtu (oproti 35,4% u žen). Posuzujeme-li tuto účast z hlediska věkových skupin (viz tab.č.12 a graf č.4), pak zjistíme, že se podle předpokladu kurzů DOV nejvíce zúčastnily osoby ve věku 25-54 let (76,3%), dále osoby ve věku 55 let a více (12,5%) a v poslední řadě osoby ve věku do 25 let (11,2%).

Podíl placené doby strávené na kurzech DOV na celkovém počtu hodin odpracovaných všemi zaměstnanými osobami (viz tab.č.3,4 a 6) činil v průměru 0,8% (ve velikostních skupinách do 249 osob cca 0,6% a od 250 osob výše pak 1%). Počet placených hodin strávených na kurzech DOV na jednoho účastníka kurzů činil průměrně 23 hodin, přičemž rozdíl mezi průměrnými hodnotami na jednoho muže resp. na jednu ženu je zcela zanedbatelný (23 hodin resp. 22 hodin).

b) Obsah kurzů DOV

Obsahové zaměření vzdělávání zaměstnaných osob (viz tab.č.9 a graf č.7) je obecně jedním z rozhodujících faktorů vzdělávacího procesu. Spolu s vynaloženými náklady, mírou účasti zaměstnaných osob a především pak s efekty, které by se měly v optimálním případě projevit v následné vyšší produktivitě a intenzitě práce, tvoří jedinečný komplex.

K obsahu vzdělávání je nutné říci, že není neměnný a navíc je velmi různorodý. Je neustále přizpůsobován vyvíjejícím se potřebám podniků a vědecko-technickému a společenskému rozvoji. Dá se předpokládat, že s velikostí a předmětem činnosti podniku se bude měnit nejen obsahové zaměření kurzů DOV, ale i prodlužovat čas strávený na těchto kurzech.

V rámci jednotlivých vzdělávacích oborů nejvíce času zaměstnané osoby věnovaly povinným školením vyplývajícím ze zákonných norem a zahrnutých pod souhrnný název „Ochrana životního prostředí a bezpečnost a ochrana zdraví při práci“ (20%), dále pak výuce jazyků (18%), předmětům vzdělávání jinak nespecifikovaným (17%) a oborům vzdělávání pod souhrnným názvem „Technika, zpracování a výstavba“ (10%). Na druhé straně nejméně času bylo věnováno problematikám pod souborným názvem „Osobní služby, přepravní služby, ochrana majetku a osob a vojenství“ (5%). Zbývající čtyři vzdělávací disciplíny (obchod a marketing, osobní rozvoj a pracovní prostředí, výpočetní technika a využití počítačů a internetu, účetnictví, finance, řízení a správa a kancelářské práce) se podílely téměř stejnou procentní hodnotou (v intervalu 7-9%).

c) Způsoby zajišťování kurzů DOV

Jak již bylo v oddíle 4. uvedeno, větší část kurzů DOV měla interní charakter (56%-ní podíl na placené pracovní době). Externě bylo zajišťováno zbývajících 44% kurzů. Tato relace je patrná z tab.č.11 a grafu č.6.

Z externích poskytovatelů vzdělávacích kurzů (viz tab.č.10 a graf č.8) byly s naprostou převahou zastoupeny soukromé vzdělávací společnosti (71%) a dále pak soukromé společnosti, jejichž hlavní činností není vzdělávání (9%). Naopak nejmenší zastoupení měly odborové organizace (jen 0,3%). U ostatních skupin poskytovatelů vzdělávání se jejich podíl na celku pohyboval v intervalu od 3 do 6%. K tomuto údaji je

však nutné uvést relativně překvapivé zjištění, že školy (vč. vyšších odborných a vysokých) a veřejné vzdělávací instituce vykázaly velmi nízký podíl na celku ve výši 5,5 - 6%.

Do této problematiky je vhodné zahrnout ještě otázku provozování vzdělávacího střediska vlastními silami či společně s jinými podniky či organizacemi. Jednoznačná byla převaha odpovědí „NE“ (91%). Vlastní vzdělávací středisko mělo pouze 6% podniků. Zbývající 3% odpovědí pokrývala stejným dílem možnosti existence společného vzdělávacího střediska a kombinace vlastního i společného vzdělávacího střediska.

d) Kurzy DOV pro specifické skupiny zaměstnaných osob

Specifických skupin zaměstnaných osob bylo určeno celkem sedm (viz tab.č.15). Posuzujeme-li poměr mezi počtem podniků poskytujících kurzy pro zaměstnané osoby v uvedených sedmi skupinách a počtem podniků, v nichž pracovaly zaměstnané osoby v těchto skupinách, pak můžeme konstatovat, že **kurzy těmto specifickým skupinám zaměstnaných osob poskytovalo v průměru pouze 20% těchto podniků.**

Nejvíce byly kurzy poskytovány zaměstnaným osobám s pracovní smlouvou na dobu určitou (35% podniků), dále pak osobám zaměstnaným na částečný pracovní úvazek a osobám s rizikem ztráty zaměstnání nebo nadbytečnosti (u obou kategorií shodně 28%), přistěhovalcům nebo etnickým menšinám (25%), osobám s nedokončeným či dokončeným základním vzděláním (19%) a zdravotně postiženým osobám (14%). Nejméně podniků poskytovalo kurzy osobám na rodičovské dovolené (2%).

Z uvedených skutečností vyplývá závěr, že podniky neprojevovaly příliš velký zájem o vzdělávání uvedených skupin zaměstnaných osob, zvláště pak kategorie osob na rodičovské dovolené. Poměrně malý je z tohoto pohledu i zájem o vzdělávání zdravotně postižených osob.